

3) забезпечення процедур безпеки пасажирів на борту повітряного судна та їх обслуговування [3].

Отже, диспозиції ст.ст. 276-292 КК України встановлюють кримінальну відповідальність за кримінальні правопорушення у сфері безпеки руху та експлуатації різних видів транспорту, зокрема залізничного, водного та повітряного. Порушення цих правил може призвести до серйозних наслідків, таких як тяжкі тілесні ушкодження, матеріальна шкода та навіть загибель людей. Щодо суб'єкта кримінального правопорушення, закон визнає фізичну особу, яка досягла віку, від якої особа може бути заявлена за вчинення суспільно небезпечного діяння. Також конкретизовано категорії працівників транспорту, які можуть бути суб'єктами кримінального правопорушення в цій сфері, зокрема, працівники залізниці, повітряного транспорту.

Таким чином, КК України містить конкретні норми, які регулюють відповідальність за порушення правил безпеки руху та експлуатації транспорту, у тому числі повітряного транспорту.

Література

1. Капінус М.І. Кримінальна відповідальність за правопорушення у транспортній сфері. 2020. URL: <https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/47208/1/%D0%9A%D0%B0%D0%BF%D1%96%D0%BD%D1%83%D1%81.pdf>
2. Кримінальний кодекс України від 05 квіт. 2001 р. № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#n3028>
3. Повітряний кодекс України від 19 трав. 2011 р. № 3393-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3393-17#n796>

УДК 343.2; 343.346(043.2)

Кушнір А.А., здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, Хмельницький університет управління та права ім. Леоніда Юзькова, м. Хмельницький, Україна
Науковий керівник: Плисюк Н.М., к.ю.н., доцент

ОСОБЛИВОСТІ ЗАКОНОДАВЧОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ ВИКОРИСТАННЯ ПОВІТРЯНОГО ПРОСТОРУ БЕЗПІЛОТНИХ ЛІТАЛЬНИХ АПАРАТІВ В УКРАЇНІ

Щодо правового аспекту становлення повітряного права в Україні перш за все потрібно згадати про «Правила про повітряні

пересування у повітряному просторі над територіями РРФСР та її територіальними водами», що були затверджені РНК 17 січня 1921 р. З утворенням СРСР дія Правил поширилася на всю територію РРФСР, в тому числі територію радянської України [1].

В цілому, якщо говорити про визначення поняття повітряного простору, то слід вказати, що це частина атмосфери, яка знаходиться під контролем країни і розташована над її територією, включаючи її територіальні води [2].

На сьогодні, особливо під час повномасштабного вторгнення країни-терористки, питання використання повітряного простору є актуальним, адже з появою нових технологій з'являються і нові повітряні цілі, дії яких необхідно регулювати в повітряному просторі [3]. Українське законодавство має низку правових актів, які регулюють дане питання, зокрема щодо контролю за порушенням використання повітряного простору, що передбачено ст. 282 Кримінального кодексу України [4].

Питання використання безпілотних повітряних суден у веденні розвідувальних операцій, коригування ближнього та дальнього вогню стали дієвою новизною у сфері озброєння. Останні події вказують, що дрони є досить ефективною зброєю для оборони, наступу, контрнаступу та розвідки. Більшість країн демократичного світу на національному рівні вже унормували порядок застосування цивільних безпілотних повітряних цілей, визначили законодавчу заборону та відповідальність за протиправне використання. Також правоохоронні органи більшості країн Європейського Союзу, США, Канади, Великої Британії наділені повноваженнями використовувати спеціальні технічні засоби, вогнепальну зброю (як крайній захід) для припинення незаконних дій з використанням БПЛА. На сьогодні питання використання безпілотників Національною поліцією, Національною гвардією, Службою безпеки України та іншими правоохоронними органами здебільшого регламентовані на підзаконному рівні (відомчі накази) та не мають уніфікованого порядку правозастосування. Очевидно, що ці правовідносини необхідно врегульовувати на законодавчому рівні, виробивши єдині та зрозумілі правові підходи [5]. З метою забезпечення єдності правових підходів до використання та протидії незаконному застосуванню БПЛА Міністерство внутрішніх справ України розробило два законопроекти, спрямовані на врегулювання вказаних вище питань:

1) проєкт ЗУ «Щодо застосування правоохоронними органами безпілотних повітряних суден та протидії їх незаконному використанню», реєстр. № 8185. Цим законопроектом

запропоновано надати більше повноважень Національній поліції, Національній гвардії та СБУ у застосуванні спеціальних засобів для перехоплення сигналів дистанційного керування літальними цілями або знищення у разі порушення повітряного простору [6].

2) проєкт ЗУ «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо встановлення відповідальності за порушення порядку та правил використання повітряного простору України експлуатантами безпілотних повітряних суден», реєстр. № 8186. У даному документі пропонується доповнити ч. 6 ст. 111 Кодексу України про адміністративні правопорушення та встановити адміністративну відповідальність у вигляді штрафу в розмірі 60–500 н.м.д.г. [7].

Отже, за загальним правилом визначеним Кримінальним кодексом України забороняється пуск ракет, проведення всіх видів стрільби, вибухових робіт або вчинення інших дій у повітряному просторі, якщо це створило загрозу безпеці повітряних польотів [4]. Однак, дане регулювання не відповідає сучасному українському законодавству під час воєнного стану. На нашу думку, дане питання потребує негайному розгляду та вирішення з наданням ширших повноважень уповноваженими на те органам здійснювати захист цілісності українських земель. У зв'язку з цим було внесено два законопроекти які цілком висловлюють думку даного дослідження та спрямовані на детальне регулювання правил використання повітряного простору України.

Література

1. Тимченко Л.Д., Кононенко В.П. Міжнародне право: підручник. Київ: Знання, 2012. 631 с.

2. Повітряний кодекс України від 19 трав. 2011 р. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 48-49. Ст. 536. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3393-17#Text>

3. Зовнішня політика України в умовах глобалізації: Анотована історична хроніка міжнародних відносин (1991-2003) / відп. ред. С.В. Відяньський. Київ: Генеза, 2004. 616 с.

4. Кримінальний кодекс України від 5 квіт. 2001 р. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 25-26. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>

5. Щодо правового регулювання використання безпілотних літальних апаратів в Україні. КП НГПГ МО «Південна правда». URL: http://www.up.mk.ua/mainpage/show_item/107801

6. Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо застосування правоохоронними органами безпілотних повітряних суден та протидії їх незаконному використанню від 07 лист. 2022 р. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/CardByRn?>

regNum=8185&conv=9

7. Проект Закону про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо встановлення відповідальності за порушення порядку та правил використання повітряного простору України експлуатантами безпілотних повітряних суден від 07 лист. 2022 р. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=75153

УДК 343(043.2)

Побожна Д.А., здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний університет «Одеська юридична академія»,
м. Одеса, Україна
Науковий керівник: Степаненко О.В., к.ю.н., доцент

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА НЕЗАКОННЕ ВИКОРИСТАННЯ З МЕТОЮ ОТРИМАННЯ ПРИБУТКУ ГУМАНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ, БЛАГОДІЙНИХ ПОЖЕРТВ АБО БЕЗОПЛАТНОЇ ДОПОМОГИ

В період воєнного стану гуманітарна допомога є дуже важливою. Багато осіб потребують гуманітарної допомоги, але є недоброчесні громадяни, які користуються цим становищем та наживаються на цьому. Відреагувавши на протиправні дії з гуманітарною допомогою, запроваджено зміни до чинного законодавства та передбачено відповідальність за незаконне використання гуманітарної допомоги.

3 квітня 2022 року було прийнято Закон України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо відповідальності за незаконне використання гуманітарної допомоги» [2], яким Кримінальний кодекс України доповнено статтею 201-2 – «Незаконне використання з метою отримання прибутку гуманітарної допомоги, благодійних пожертв або безоплатної допомоги» [1].

Відповідно до Закону, гуманітарна допомога – це цільова адресна допомога, яка надається як і в грошовій формі так і у вигляді речей, засобів гігієни чи предметів побуту, виконання робіт чи надання послуг, вона є повністю безоплатною для осіб, яким вона надається. Крім того, гуманітарною допомогою може й бути благодійна діяльність [3].

Згідно із Законом, благодійна діяльність – особиста або майнова добровільна допомога, що не передбачає одержання благодійником прибутку, сплати будь-якої винагороди чи компенсації від